

Förvaltning Bildning och hälsa

Dokumentansvarig: Verksamhetschef

Datum: 260828

Beslutad: 260921

Diarienummer: KS/2026:1859

Riktlinje för varaktig utlandsvistelse och fullgörande av skolplikt på annat sätt

**Munkfors
kommun**
MUNKFORS | RANSÄTER

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Skolplikt	2
Varaktig vistelse utomlands.....	3
Anmäla varaktig utlandsvistelse.....	3
Hur lång är varaktig vistelse?.....	3
Vad händer vid ett godkännande?.....	3
Vad händer vid ett avslag?.....	3
Om en elev flyttar utan anmälan	4
Vad händer om eleven flyttar tillbaka?.....	4
Fullgöra skolplikten på annat sätt.....	5
Krav för att medges rätt att fullfölja skolplikten på annat sätt	5
Verksamheten framstår som ett fullgott alternativ	5
Behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses.....	5
Det finns synnerliga skäl	5
Ansökan och beslut	6
Vad händer vid ett godkännande	6
Vad händer vid ett avslag	6
Ansvar och kostnader	7
Ansvar för att skolplikten uppfylls.....	7
Kostnader	7

Inledning

Riktlinjerna behandlar att fullgöra skolplikt på annat sätt och skolpliktens upphörande på grund av varaktig utlandsvistelse. Riktlinjerna gäller för elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Riktlinjerna har utformats utifrån lagstiftning, förarbeten och rättspraxis. Bedömningar ska utgå från gällande lagstiftning och barnets bästa. En samlad bedömning görs i varje enskilt fall.

Skolplikt

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Generellt gäller skolplikten från höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år till utgången av vårterminen det tionde skolåret, det vill säga från förskoleklass till slutförd grundskola eller anpassad grundskola. Skolplikten innebär en rättighet och en skyldighet för barn att få sin utbildning i det svenska skolväsendet. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. Att eleven har skolplikt innebär att vårdnadshavare har ett ansvar att se till att eleven deltar i undervisningen. Att eleven har rätt till utbildning innebär att hemkommun har en skyldighet att se till att alla elever har en skolplacering. Det krävs giltiga skäl för att inte gå till skolan, till exempel sjukdom eller ledighet som skolan beviljat. Vårdnadshavare som tillfälligt önskar åka utomlands med skolpliktigt barn kan antingen ansöka om ledighet, eller ansöka om att barnet ska få fullgöra skolplikten på annat sätt. Vid flytt eller längre vistelse utomlands upphör skolplikten och därmed rätten till svensk utbildning.

Varaktig vistelse utomlands

Skolplikt gäller inte barn som varaktigt vistas utomlands (Skollagen 7 kap. 2 §). I normalfallet ska en familj som bosätter sig utomlands också skriva sig utomlands, vilket normalt medför att eleven inte längre omfattas av skolplikt enligt skollagen. Om en utlandsvistelse bedöms som varaktig trots att familjen fortsatt är folkbokförd i Sverige kan kommunen fatta beslut om att skolplikten upphör.

Anmäla varaktig utlandsvistelse

Om vårdnadshavare planerar att flytta utomlands med skolpliktiga barn under en längre tid men fortsatt vara folkbokförd i kommunen ska detta meddelas till skoladministratör via blankett *Anmälan om varaktig vistelse utomlands*. Ärendet ska utredas och kommunen kan bland annat behöva underlag som visar att familjen eller eleven verkligen kommer att lämna landet och vara utomlands under den aktuella tiden. Utifrån utredningen fattas beslut om skolplikten ska upphöra eller inte. Alla aktuella handlingar i ärendet diarieförs och vårdnadshavare får beslut per post. Beslut kan överklagas till förvaltningsrätten.

Hur lång är varaktig vistelse?

Det finns ingen fastslagen tidsgräns avseende vad som ska bedömas som varaktig vistelse utan en sammantagen bedömning får göras utifrån den information som lämnats av vårdnadshavare. En utlandsvistelse om sex månader eller längre talar normalt för att vistelsen kan bedömas som varaktig. En individuell bedömning ska dock alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet (jfr stadigvarande vistelse i skatterättsliga sammanhang RÅ 2008 ref. 16).

Vad händer vid ett godkännande?

Om utredningen kommer fram till att kriterierna för varaktig vistelse utomlands uppfylls upphör skolplikten för eleven. Munkfors kommuns ansvar för att skolplikten fullgörs upphör därmed och barnet mister sin skolplacering. Kommunen kan i början av varje nytt läsår, eller efter att det aktuella intyget om varaktig vistelse utomlands har gått ut begära in kompletterande underlag. Detta ska göras så länge eleven har kvar sin folkbokföring i Munkfors kommun. Om en elev, trots anmälan om varaktig vistelse utomlands, inte flyttat eller fullföljt inlämnad information, ska en utredning påbörjas kring elevens frånvaro. Rektor på elevens skola ansvarar för att sådan utredning upprättas och genomförs.

Vad händer vid ett avslag?

Om utredningen kommer fram till att kriterierna för varaktig vistelse utomlands inte uppfylls har eleven fortsatt skolplikt. Det innebär att eleven ska fortsätta att gå i skolan i Sverige alternativt ansöka om att fullgöra skolplikten på annat sätt.

Om en elev flyttar utan anmälan

Om en elev flyttar/flyttat utomlands utan att skolan meddelats, ska skolan göra en utredning kring elevens frånvaro. Skolan meddelar verksamhetschef om det är aktuellt med en utredning om varaktig vistelse utomlands.

Vad händer om eleven flyttar tillbaka?

Om eleven återkommer till Sverige har eleven skolplikt på nytt. Det är inte säkert att eleven får komma tillbaka till samma klass med elever i samma ålder. Det beror på att eleven kanske inte har fått samma kunskap som elever i samma ålder som gått i en svensk skola under den tiden. Elevens kunskaper kommer att bedömas för att bestämma vilken årskurs hen kan börja i efter utlandsvistelsen.

Fullgöra skolplikten på annat sätt

I särskilda fall får en skolpliktig elev medges rätt att fullgöra skolplikten på annat sätt (24 kap. 23 § skollagen). Det är den kommun där eleven bor som bestämmer om eleven ska få fullgöra skolplikten på annat sätt.

Krav för att medges rätt att fullfölja skolplikten på annat sätt

Ett barn kan få fullgöra skolplikten på annat sätt om (24 kap. 23 § skollagen):

1. Verksamheten är ett fullgott alternativ till svensk grundskola eller någon annan skolform som annars skulle vara aktuell för barnet.
2. Verksamheten lever upp till behovet av att hemkommunen i Sverige får insyn i verksamheten.
3. Det finns synnerliga skäl. Alla tre punkter ovan ska vara uppfyllda för att ett medgivande ska ges.

Verksamheten framstår som ett fullgott alternativ

Varje skola bedöms individuellt för beslut om den är ett fullgott alternativ till utbildningen i Sverige. Generellt sett godkänns skolor som står under statlig tillsyn (Skolinspektionen) och där staten ansvarar för uppföljning och utvärdering av verksamheten (Skolverket). Andra skolformer än dessa kan godkännas om det kan styrkas att skolan bedriver verksamhet som är ett fullgott alternativ till den utbildning som eleven skulle ha fått om eleven gått kvar i skolan i Sverige.

Behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses

Att det går att få insyn i verksamheten betyder att hemskolan i Sverige kan följa upp elevens kunskaper i den alternativa skolgången. Det är också viktigt att få veta om eleven är närvarande i undervisningen. Behovet av insyn kan tillgodoses genom kontakter mellan hemskolan och den alternativa skolan.

Det finns synnerliga skäl

Synnerliga skäl betyder extra starka skäl och att bestämmelsen ska användas restriktivt. Det ska alltid göras en individuell bedömning om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan t.ex. handla om fall då en elev flyttat hit från något grannland men väljer att gå kvar i grannlandets skola under resten av en termin eller dylikt. Bestämmelserna kan också gälla när elever gör längre resor men bestämmelserna ger riktningen att de ska tillämpas med stor restriktivitet och bedömningen utgå från elevens intressen (Prop. 2009/10:165). Skäl som enligt rättspraxis inte har bedömts utgöra synnerliga skäl är t.ex. miljöombyte eller en möjlighet att få ta del av andra kulturer, att vistas hos en förälder som är bosatt utomlands, att ta del av kultur och språk i vårdnadshavares ursprungsland eller att barnen genom planerad resa kan skapa nära relationer med äldre morföräldrar som är permanent bosatta utomlands. I Munkfors

kommun görs en samlad bedömning i det enskilda fallet. Synnerliga skäl kan behöva styrkas av någon annan än vårdnadshavare, till exempel läkare, arbetsgivare eller annan utomstående funktion.

Ansökan och beslut

Ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt ska göras via blanketten *Ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt*. Ansökan ska lämnas till skoladministratör senast tre månader före planerad start av undervisningen. I ansökan ska en beskrivning och motivering till varför ansökan uppfyller de tre villkoren om fullgott alternativ, insyn och synnerliga skäl göras. Relevanta underlag ska bifogas ansökan:

1. Information om den alternativa skolgången. Denna ska vara ett fullgott alternativ och motsvara den utbildning och de mål som erbjuds i den ordinarie grundskolan.
2. Information om hur kommunens behov av insyn i elevens alternativa skolgång kan tillgodoses.
3. Information om de synnerliga skälen för den alternativa skolgången.

Innan prövning om att fullgöra skolplikten på annat sätt inleds, gör kommunen en prövning om eleven har skolplikt under den aktuella perioden eller bedöms varaktigt vistas utomlands. Om barnet bedöms ha skolplikt behandlar förvaltningen ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt. Vårdnadshavarens uppgifter om skoltillhörighet kontrolleras. Beslutet fattas i enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning. Alla aktuella handlingar i ärendet diarieförs på förvaltningen och vårdnadshavare får beslut per post.

Vad händer vid ett godkännande

Ett beslut om att godkänna skolplikt på annat sätt gäller i max ett år. Under den tiden som eleven har sin alternativa skolgång ansvarar hemskolan för att följa upp att informationen som lämnats i ansökan fortfarande stämmer. Om man i uppföljningen märker att förutsättningarna för beslutet har ändrats ska godkännandet tas tillbaka och detta meddelas vårdnadshavare. Ett beslut om återkallelse av ett medgivande gäller omedelbart, om inte annat beslutas. Beslut om att dra tillbaka godkännande kan överklagas inom tre veckor från att vårdnadshavaren får reda på beslutet.

När barnet kommer tillbaka till Sverige har barnet skolplikt igen som vanligt. Elev som fullgör skolplikt på annat sätt och kommer tillbaka till skolan i Sverige igen under innevarande läsår behåller sin skolplacering. Elev som fullgör skolplikt på annat sätt och inte kommer tillbaka under innevarande läsår ska som regel skrivas ut från ordinarie skola. Vårdnadshavare ska i god tid innan hemkomst ansöka om ny skolplacering för eleven så att eleven kan återgå till skola snarast möjligt efter att ha kommit tillbaka till Sverige.

Vad händer vid ett avslag

Om ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt avslås fortsätter eleven ha skolplikt som vanligt. Det innebär att eleven ska fortsätta att gå i ordinarie skola i Sverige. Beslut kan överklagas till förvaltningsrätten inom tre veckor från att det meddelas.

Ansvar och kostnader

Ansvar för att skolplikten uppfylls

Ansvaret för att skolplikten uppfylls är delat mellan flera parter. Barnets vårdnadshavare ansvarar för att barnet kommer till skolan. Huvudmannen för den skola som eleven går i ska se till att eleven fullgör sin skolgång, vilket först och främst innebär att eleven går till skolan och deltar i utbildningen. Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning (Skollagen 2010:800 kap. 7 § 20–22).

Kostnader

Munkfors kommun står inte för kostnader som uppkommer för elevens skolgång utomlands. Ett beslut om att få fullgöra skolplikten på annat sätt eller upphörande av skolplikten innebär att Munkfors kommuns ansvar för att finansiera utbildningen upphör och skolpengen flyttas inte med utomlands.